

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS (2010)

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Socialinė medicina (5, 150 val.)	Visuomenės sveikata (09B),	Medicinos	Visuomenės sveikatos institutas
Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius	Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius
Paskaitos	0	Seminarai	0
Konsultacijos	2 kreditai (60 val.)	Individualus darbas	3 (900)

Dalyko anotacija:

Socialinės medicinos, kaip mokslo apie visuomenės sveikatą ir jos išsaugojimą, dėstymo **tikslas** – įsisavinti visuomenės sveikatos tyrimo ir vertinimo metodikas, sveikatą lemiančius veiksnius, visuomenės sveikatos kitimo tendencijas ir netolygumus, visuomenės sveikatos gerinimo būdus, lyginant su geriausia užsienio šalių praktika.

Tematika.

1. Sveikatos politikos formavimas vadybiniame kontekste: sveikatos politikos principų svarba sveikatos priežiūros vadybininkams; sveikatą lemiantys veiksniai; mokslinio sveikatos politikos pagrindimo būtinybė; politiniai ir ekonominiai sveikatos strategijų aspektai; sveikatos priežiūros prioretizavimo teorijos; valstybių ir tarptautinių organizacijų vaidmens pokyčiai gerinant gyventojų sveikatą; sveikatos politikos pagrindai; būtinos sąlygos efektyviam sveikatos sistemos valdymui; sveikatos politikos plėtojimo Lietuvoje etapai; sveikatos sistemų funkcionavimo efektyvumo vertinimas (sveikatos rodikliai, sveikatos sistemos rodikliai, socialiniai ekonominiai rodikliai); Lietuvos ir kai kurių Europos šalių rodiklių skirtumai
2. Sveikatos apsaugos reformos: kodėl vykdomos reformos; Lietuvos sveikatos apsaugos reformos žingsniai po nepriklausomybės atgavimo (sveikatos teisę reglamentuojantys įstatymai; sveikatos reformos tikslai ir uždaviniai; piliečių dalyvavimas, priimant sveikatos apsaugos sprendimus; Sveikatos apsaugos ministerijos funkcijos; sveikatinimo veiklos koordinavimo institucijos prie SAM; sveikatos apsaugos valdymas savivaldybėse ir regionuose; teigiami sveikatos apsaugos reformos pokyčiai ir trūkumai); sveikatos sistemos efektyvumas ir teisingumas; tarptautiniai reformų ir inovacijų vertinimai: ligoninių, pirminė ir integruota, visuomenės ir benduomenės, psichikos ir ilgalaikė sveikatos priežiūra, vaistai, inovacijų ir strategijų perdavimas.
3. Sveikatos priežiūros sauga ir kokybė ir jos kontrolė: Hipokrato priesaika; sveikatos priežiūros kokybės samprata, kokybės matmenys (kliento kokybė, profesionalo kokybė, vadybos kokybė); Lietuvos respublikos teisės aktų reikalavimai; naujausios tendencijos užsienio sveikatos apsaugos sistemoje; valdomos sveikatos priežiūros tikslas; sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų ir kokybės sąveikos pagrindinės pozicijos; pacientų saugos užtikrinimo būdai; žalos pacientų sveikatai atlyginimo modeliai, sveikatos priežiūros kokybė pacientų požiūriu; kokybės nepakankamumo priežastys; bazinės kokybės teorijos; sveikatos priežiūros kokybės vertinimo elementai; sveikatos priežiūros kokybės raida, veiksniai, problemos, iššūkiai ir galimybės, sveikatos priežiūros technologijų vertinimas.
4. Sveikatos statistika: duomenų šaltiniai, pagrindinės sveikatos sąvokos ir rodikliai; pagrindiniai sveikatos statistikos rodikliai (demografiniai, sergamumo, gyvensenos, sveikatos priežiūros išteklių, sveikatos priežiūros įstaigų veiklos, sveikatos aplinkos, sveikatos priežiūros finansavimo); administracinių duomenų ypatumai.
5. Socialinė medicininė profilaktika: profilaktikos apibrėžimas; pirmapradė, pirminė, antrinė ir tretinė profilaktika; profilaktinės apžiūros; ankstyva ligų diagnostika; vakcinacija; gyventojų mokymas; dispanserizacija; profilaktinių priemonių organizavimo lygiai (valstybinis, visuomeninis, šeimos, individualus); pagrindiniai visuomenės sveikatos priežiūros uždaviniai;

<p>sveikatos rizikos veiksniai; profilaktinių programų rūšys (monofaktorinės, daugiafaktorinės, lėtinių neužkrečiamų ligų, gyventojų sveikatos stiprinimo; sveikų miestų projektas).</p> <p>6. Sveikatos teisė: Lietuvos respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymas; Lietuvos respublikos civilinis kodeksas 6.732 straipsnis „Rūpestingumo laipsnis“; gydytojo pareigos apibūdinimas Anglijos, Prancūzijos ir Lietuvos teismų praktikoje; lokalus medicininis auditas.</p> <p>7. Finansavimas sveikatos apsaugoje: sveikatos priežiūros finansavimo funkcijos (pajamų rinkimas, fondų sujungimas, paslaugų pirkimas); aprėpties, išteklių paskirstymo ir rinkos struktūros pasirinkimai; išsivysčiusių šalių pasaulyje paplitusios sveikatos apsaugos sistemos; Lietuvos valstybinio socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo fondai, jų tikslai, funkcijos, pajamos ir išlaidos; sveikatos programų finansavimas; papildomas (savanoriškas) sveikatos draudimas ir jo prielaidos Lietuvoje; grupės asmenų sveikatos draudimas; pacientų mokėjimai.</p> <p>8. Medicinos sociologija: socialiniai ligos aspektai visuomenė ir kintantys ligos modeliai; ligos socialinės priežastys; sveikata ir liga, žmogaus elgesys kiekvienu atveju; gydytojo ir paciento ryšys; ligoninė ir pacientai; abortas kaip socialinė medicininė problema; gyvenimas, sergant lėtinėmis ligomis; mirtis, netektis, eutanazija; nelygybė ir socialinė klasė; moterys kaip pacientės ir sveikatos priežiūros teikėjos; sveikata ir sveikatos priežiūra etninėse mažumose; gerontologijos ir vaikų sveikatos priežiūros problemos; ligos nustatymo socialinis procesas; medicininių žinių ribotumas; ne norma (nuokrypis), sergančiųjų vaidmuo ir stigma; alkoholizmas, rūkymas; tuberkuliozė, širdies kraujagyslių, onkologinės ligos, lytiniu keliu plintančios ligos, traumatizmas kaip socialinė problema.</p>
--

Rekomenduojama literatūra:
1. Jankauskienė D., Pečiūra R/ Sveikatos politika ir valdymas. Vilnius, 2007.
2. Kruopienė V. Socialinė demografija. Vilnius, 2008.
3. Kaziliūnas A. Kokybės vadyba. Vilnius, 2007.
4. World Health Organization (WHO). The world health report 2000:Health systems: Improving performance, Geneva: WHO Publications, 2000.
5. Legido-Quigley H., McKee M., Nolte E., Glinos I. Assuring the Quality of Health Care in the European Union. A case for Action. Observatory Studies Series Nr 12. 2008.
6. Kalėdienė R., Petrauskienė J., Rimpela A. Šiuolaikinio visuomenės sveikatos mokslo teorija ir praktika. Kaunas, 1999.
7. P Smith, E Mossialos, I Papanicolas S. Leatherman (Eds), Performance measurement for health system improvement: experiences, challenges and prospects. Cambridge University Press, 2010.
8. Scambler G. Sociology as applied to medicine, Bailliere Tindall, London Philadelphia Toronto Sydney Tokyo, 1996, 303 p.
9. M Marmot & R Wilkinson (eds), Social Determinants of Health, New York, OUP, 1999.
10. D Leon & G Walt (eds), Poverty, Inequality and Health: An international perspective, OUP, 2001.
11. Čekanavičius V., Murauskas G. Statistika ir jos taikymai. Vilnius, 2001.
12 Bernd Rechel, Erica Richardson, Martin McKee. Trends in health systems in the former Soviet countries. European Observatory on Health Systems and Policies, 2014.
13. WHO, World Health Report 2010 - Health systems financing: the path to universal coverage. Geneva: WHO Publications, 2010.
14. E Mossialos, A Dixon, J Figueras & J Kutzin (eds), Funding health care: options for Europe, Open University Press, 2002.

Konsultuojantys dėstytojai:
1. Liubovė Murauskienė (dr.): 1. Murauskiene L., Janoniene R., Veniute M., van Ginneken E., Karanikolos M. Lithuania: health

	<p>system review. <i>Health Systems in Transition</i>, 2013; 15(2).</p> <p>2. Murauskiene L. Pacientų mokėjimų, sutikimo ir galimybių mokėti už sveikatos priežiūros paslaugas lygybės aspektai // <i>Sveikatos politika ir vadyba</i>, 2013; 1(5).</p> <p>3. Stepurko T., Pavlova M., Gryga I., Murauskiene L., Groot W. Informal payments for healthcare services: The case for Lithuania, Poland and Ukraine. <i>Journal of Eurasian Studies</i>. 2014, 11, 002.</p> <p>4. Ewout van Ginneken, Jarno Habicht, Liubove Murauskiene, Daiga Behmane, Prilipa Mladovsky. The Baltic States: Building on 20 Years of Health Reforms. <i>BMJ</i> 2012;345:e7348.</p> <p>5. L.Murauskiene, M.Veniute, M.Pavlova, W.Groot. Towards a more comprehensive view on patient payments in Lithuanian new findings from a population survey. <i>Society and Economy</i>. 34 (2012) 2. p. 241-251.</p> <p>5. Barbara Krahe, Anja Berger, Ine Vanwesenbeeck, Gabriel Bianchi, Joannes Chliaoutakis, Andrés A. Fernández-Fuertes, Antonio Fuertes, Margarida Gaspar de Matos, Eleni Hadjigeorgiou, Birgitt Halle¹, Sabine Hellemans, Zbigniew Izdebski¹, Christiana Kouta, Dwayne Meijnckens, Liubove Murauskiene, Maria Papadakaki, Lucia Ramiro, Marta Reis, Katrien Symons, Paulina Tomaszewska, Isabel Vicario-Molina & Andrzej Zygađło Prevalence and Correlates of Young People's Sexual Aggression Perpetration and Victimization in 10 European Countries: A Multi-Level Analysis. <i>Culture, Health & Sexuality</i>, November 2014.</p>
2.	<p>Jonas Kairys (dr., doc.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Baubinas Algirdas, Gurevičius Romualdas, Jankauskienė Konstancija, Sąlyga Jonas, Kairys Jonas, Jurkštienė Vilma, Kėvelaitis Egidijus, Self-rated health among physicians. <i>Medicina</i> 2009; 45(7): 557-564. 2. Kairys Jonas, Tylienė Violeta, Čepulis Rolandas Stasys, Žėbienė Eglė, Tomkevičius Vygantas. Iškvietimų į namus reikalingumas - Vilniaus Šeškinės poliklinikos pacientų nuomonė. <i>Sveikatos mokslai</i> 2009; 5: 2593-2599. 3. Kairys Jonas, Žukauskaitė Simona. Medikų nuomonė apie sveikatos priežiūros paslaugas Vilniaus mieste. <i>Sveikatos mokslai</i> 2009; 5: 2579-2592. 4. Kairys Jonas, Sužiedelytė Ona. Sveikatos priežiūros įstaigų restruktūrizacija 2003-2008 metais: miestų ir rajonų ligoninių vadovų nuomonė. <i>Sveikatos mokslai</i> 2009; 5: 2561-2578. 5. Kairys Jonas, Žėbienė Eglė, Tylienė Violeta, Tomkevičius Vygantas. Vilniaus miesto Šeškinės poliklinikos pacientų nuomonė apie sveikatos priežiūros paslaugas pagal išsilavinimą ir gaunamas pajamas. <i>Sveikatos mokslai</i> 2008; 3: 1643-1650. 6. Kairys Jonas, Savickis Andrejus, Baubinas Haroldas, Žėbienė Eglė, Tomkevičius Vygantas. The need for information technologies in the Lithuanian health care institutions. <i>Sveikatos mokslai</i> 2008; 6: 2093-2103. 7. Kairys Jonas, Žėbienė Eglė, Šapoka Virginijus, Zokas Ignas. Satisfaction with organizational aspects of health care provision among Lithuanian physicians. <i>Central European journal of public health</i> 2008;16(1): 29-33.
<p>Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto doktorantūros komiteto teikimu (2015-02-03, protokolas Nr. 4) patvirtinta Medicinos fakulteto taryboje 2015 m. vasario 10 d. protokolo Nr. 150000-T-1 (603)</p>	
<p>Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto dekanas prof. dr. Algirdas Utkus</p>	